

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

LII. De vana Gloria.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

LII.

DE VANA GLORIA.

Eleganter quidem *Aesopus*: *Musca sedens super radium rose curru, ita secum: Quantum pulverem moveo!* Similiter existunt quidam futiles & vani, qui, cum aliquid vel sponte procedit, vel manu potentiore cietur, si modo ipsi vel minimam rei partem attigerint, continuo putant se machinam totam vertere. *Gloriosi* semper *Factiosi*; Etenim nulla ostentatio sine comparatione sui est. Quin & violenti ut sint, necesse est, ut quae verbis jactitantur, revera praesentent. Neque taciturni omnino esse possunt; ideoque opere, ut plurimum destituuntur, sicut *Gallis* in Proverbium abiit: *Beaucoup de bruit, peu de fruit: Strepitus multum, fructus parum.* Attamen, sine controversia, hujusmodi ingenii, in Civilibus, aliquando uti prodest. Si fama excitanda sit, vel opinio late spargenda, sive virtutis, sive potentiae, istiusmodi homines *Buccinatores* egregii sunt. Rursus, sicut prudenter notat *Livius*, circa *Tractatus Antiochi & Aetolorum: Mendacia reciproca, & ex utraque parte, quandoque magno usus esse possunt:* Veluti, cum quis inter *Principes* duos negotietur, ut eos, ad bellum indicendum, *Principi* tertio concitet; atque hoc ut efficiat, unius copias apud alterum, supra modum, & veritatem, vicissim attollat. Quin & hoc fit quandoque, ut qui inter privatos tractet, apud utrunque existimationem suam augeat, artificiose insinuando, se apud alterutrum plus posse, quam revera potest. Atque in his, & hujusmodi, haud raro accidit, ut aliquid ex nihilo producat: *Mendacia* enim opinionem ingenerare sufficiunt; *Opinio* autem rem & substantiam progignit. In *Ducibus*, & *Viris* militaribus, *gloriosum* esse, non inutile est; sicut enim ferrum acuit ferrum, ita per *gloriam* hanc animi invicem acuntur, & excitantur. Insuper, in actionibus magnis, quae sumptibus, & periculo privatorum, suscipiuntur, ingenia jactabunda vivacius negotia impellunt; Qui enim ingenio sobrio sunt, & solido, plus habent faburræ, quam veli. Rursus in existimatione doctrinæ & literarum cujuscumque, non volitabit *Fama* illius per ora virum, neque bene alata erit, sine plumis aliquibus ostentationis. *Qui de contemnenda gloria libros scribunt, nomen suum inscribunt;* inquit ille. *Socrates, Aristoteles, Galenus,* (magna nomina,) ingenio jactabundo erant. Certe *Gloria vana*, ad propagandam & perpetuandam memoriam, magnopere juvat: neque *Virtus* ipsa, tantum humanæ naturæ debet, propter nominis sui celebrationem, quantum *sibi ipsi*. *Fama* siquidem *Ciceronis, Seneca, Plinii Secundi,* ad hunc usque diem vix durasset, aut saltem non tam vegeta, nisi conjuncta fuisset cum aliqua *Vanitate & lactantia*, in se ipsis. *lactantia* enim, instar vernicis videtur esse, quæ ligna non solum splendere facit, verum etiam durare: Atqui, dum hæc de *vana gloria* dissero, minime eam qualitate intelligo, quam attribuit *Tacitus Muciano: Omnium, quæ dixerat, feceratque, arte quadam ostentator:* Hæc enim ex vanitate neutquam procedit, sed ex arte, & prudentia, cum magnanimitate quadam conjuncta: & in aliquibus hominibus, qui natura veluti comparati ad eam sunt, res est, non solum decora, sed & gratiosa. Excultationes enim decore, concessionibus tempestivæ, quin & modestia ipsa

bene temperata, nihil aliud sunt, quam *Ostentationis* artes. Neque inter artes hæc reperitur aliqua felicior, quam illa, de qua loquitur *Plinius Secundus*; Hoc est, *Liberaliter & copiose id in aliis laudare*, in quo ipse emineas. Nam ad hunc modum ille ingeniose satis: *In alio laudando, tibi ipsi ministras: si enim quem laudas, aut superior tibi est, aut inferior; Si inferior, & tamen laudandus, tu multo magis; Si superior, neque jure laudandus, tu multo minus.* *Gloriosi* prudentibus derisui sunt; stultis admirationi; parafitis prædæ & efcæ; sibi ipsis, & *gloria vana*, mancipia.

LIII.

DE HONORE ET EXISTIMATIONE.

Honoris & Existimationis, vera, & jure optimo, acquisitio, ea est; Ut quis virtutes, & facultates suas, dextre & absque detrimento, revelet. Nonnulli enim in actionibus suis *Proci Fama* sunt, & veluti venatores: Quod genus hominum, sermonibus plerumque celebratur, sed interiorem animi reverentiam vix assequitur. Alii contra, virtutem suam, inter monstrandum, obscurant; Ex quo fit, ut opinione minores sint, quam merita ipsorum postulant. Si quis rem suscipiat, simulque perficiat, quæ prius intentata fuerat; aut tentata quidem, sed deserta; aut ad exitum forsitan perducta, sed minus commode, & feliciter, *is honorem* adipiscetur majorem, quam si quid perfecisset gravioris sane difficultatis & momenti, sed in quo alterius tantum vestigia, & non ultra premeret. Si quis actiones suas ita inter se committat, & contemperet, ut in aliquibus earum, singulis factionibus, vel populi combinationibus, satisfaciat, Harmonia erit tanto perfectior. *Honoris* sui minime frugalis dispensator est, qui rem quamvis suscipit, in qua de decori, plus fuerit, votis excidere, quam obtinuisse, *honoris.* *Honor*, qui comparativus est, & alium prægravat, reflexionem habet maxime vividam; instar *Adamantis*, aut *Carbunculi*, cum angulis multiplicibus secti. Itaque, enixe hoc agas, ut *Competitores* tuos, si modo possis, etiam in iis, in quibus ipsi summe gloriantur, superes. *Servi*, & amici familiares, prudentes modo sint & cauti, *existimationi* cujuscumque non modicum profunt: Ita *Quint. Cicero: Omnis fama à domesticis emanat.* *Invidia*, quæ *honoris* veluti tinea & teredo est, optime extinguitur, si quis id sibi præstiturere videatur, ut meritum potius ambiat, quam famam; & successus suos prosperos, magis providentiæ *Divinæ* & felicitati cuidam tribuat, quam artibus & virtutibus propriis.

Gradus Honoris Imperialis sic vere & optime ordinantur. Primo loco statuendi, *Conditores Imperiorum*, quales fuerunt *Romulus, Cyrus, Iulius Cæsar, Ottomannus, Ismael.* Seeundo loco, *Legumlatores*, qui etiam vocabantur *Conditores Secundi*, aut *Perpetui Principes*; quoniam *Legibus* suis, etiam post mortem, *Imperia* administrant: quales fuerunt *Lycurgus, Solon, Justinianus, Eadgarus, Alphonsus Castilianus,* cognomine *Sapiens*, qui *Septem Partitiones* edidit. Tertio loco *Liberatores*, vel *Servatores Patriarum suarum*, qui bellis intestinis diutinis finem imposuerunt, aut patrias à servitute alienigenarum vel tyrannorum liberarunt: veluti, *Augustus Cæsar, Vespasianus, Aurelianus, Theodoricus, Henricus Septimus Rex Angliæ, Henricus*